

اصلاح برای تولید کنجد مکانیکی در استرالیا
Breeding for mechanised sesame production in Australia

یاسمین عنایتی

Enayati.y@arc-ordc.ir

کارشناس آموزش، آمار و اطلاعات، مرکز تحقیقات کاربردی و تولید بذر، شرکت توسعه کشت دانه‌های روغنی

از عرض جغرافیایی (14°S 36°S) و از جمله عرض جغرافیایی بالاتر در نظر گرفته شود. برنامه اصلاحی روی این محصول توسط CSIRO در استرالیا انجام می‌گیرد. همچنین مطالعات اصلاحی و بعضاً تخصصی توسط NTDPIF صورت می‌گیرد در جدول زیر یک سری از ویژگی‌های مدنظر برای تولید مکانیزه کنجد آورده شده است.

آزمایشات ارزیابی و تنوع زراعی طی سال‌های ۱۹۸۲-۱۹۷۹ در استرالیا بر روی ارقام کنجد حاکی از نتایج رضایت بخشی بوده که نشان داد کنجد در استرالیا می‌تواند رشد قابل توجهی داشته باشد. در تحقیق انجام شده ژنوتیپ Hnani 25/26, Burmese و Hnan Dun دارای بهترین عادت رشدی بودند. همچنین Hnani 25/26 دارای ماندگاری بذر بهتری نسبت به Hnan Dun بود.

متأسفانه کیفیت این نوع از دانه‌ها اساساً پایین‌تر از ارقام مکزیکی رایج در مزارع است. کوچک بودن اندازه دانه‌ها همراه رنگ نامطلوب آن نیز شایع است. ارقام مکزیکی به دلیل رشد تک ساقه بودن، ارتفاع خیلی بلند (تا ۲/۵ متر)، عدم یکنواختی در رسیدگی و ریزش شدید دانه با شرایط تولید مکانیزه سازگاری ندارند. علاوه بر این از ویژگی‌های نامطلوب ارقام مکزیکی حساسیت آن به بیماری فیلودی (ایجاد شده توسط مایکوپلاسما) می‌باشد به خصوص زمانی که ناقل حشره‌ی آن در محیط کشت کنجد از قبل حضور داشته باشد.

به نظر می‌رسد برای ایجاد انقلابی در صنعت کنجد استرالیا در نظر گرفتن مجموعه‌ای از ویژگی‌های مطلوب ارقام مکزیکی و Burmese به وسیله روش‌های اصلاحی مورد نیاز می‌باشد. در برنامه‌های اصلاحی استرالیا می‌بایست تولید ارقام مختلف برای دامنه وسیعی

گیاه	ساقه‌هایی با شاخه جانبی کمتر - دوره رشدی ۱۰۰ تا ۱۱۰ روز - و ماندگاری دمایی - تحمل به خشکی - و حساسیت به طول روز - تحمل سرمایی (نیاز گرمایی کم) - نیاز به بیش از ۲۵۰۰ درجه سانتی‌گراد مجموع گرمایی - (عرض بالاتر) مقاومت به فیلودی - مقاومت به آفات و بیماری‌ها، یکنواختی برگ (عرض پایین‌تر)
گیاچه	جوانه‌زنی سریع در طیف وسیع - سبز شدن گیاچه‌ها - طول دراز تارهای کشنده برای اجتناب از تنش خشکی در مرحله استقرار گیاه
کپسول	کپسول‌های متفرد - کپسول‌های باریک دراز - رسیدگی هم‌زمان (یکنواختی در رسیدگی) - ماندگاری مناسب بذر
ویژگی دانه	رنگ سفید و روشن - وزن هزار دانه ۳/۲ گرم - روغن بیش از ۵۴ درصد - بدون عطر و بوی نامطلوب - سهولت در استخراج روغن